

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Aktuální vývoj v eurozóně v období od 1. 6. do 15. 6. 2014

Ing. Daša Smetanková, Ph.D.

červen 2014

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

3. 6. 2014 zveřejnil Eurostat nejnovější údaje o vývoji nezaměstnanosti v eurozóně. Sezónně očištěná míra nezaměstnanosti dosahovala v dubnu 11,7 % (v EU28 10,4 %). Oproti březnu se snížila pouze o 0,1 p.b. Meziročně (v porovnání s dubnem 2013) poklesla míra nezaměstnanosti o 0,3 p.b. (v dubnu 2013 byla 12 %). V absolutní hodnotě to představuje téměř 19 milionů obyvatel zemí eurozóny. Nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenalo opět Rakousko (4,9 %), Německo (5,2 % - nárůst oproti březnu 2014 o 0,1 p.b.) a Lucembursko (6,1 %). Naopak nejvyšší vykazovalo i nadále Řecko (26,5 % v únoru 2014 - pokles oproti lednu 2014 o 0,2 p.b.) a Španělsko (25,1 % - pokles oproti březnu 2014 o 0,2 p.b.). Meziročně mírně klesla míra nezaměstnanosti mladých pod 25 let, a to v eurozóně z 23,9 % v dubnu 2013 na 23,5 % v dubnu 2014 a v EU28 z 23,6 % v dubnu 2013 na 22,5 % v dubnu 2014.¹

Podle předběžných údajů Eurostatu se očekává pokles míry inflace v eurozóně v květnu na úroveň 0,5 %, oproti dubnovým 0,7 %. Nejvyšší nárůst zaznamenaly ceny služeb (+1,1 %). Ceny jídla, alkoholu a tabáku rostly o 0,1 %. Na růstu inflace se nejméně podílely ceny energií a průmyslového zboží, které nerostly vůbec (0 %).² Nízkou míru inflace v dlouhodobé perspektivě předpovídá ECB. Ta snížila svůj odhad vývoje míry inflace v eurozóně na 0,7 % v roce 2014, 1,1 % v roce 2015 a 1,4 % v roce 2016, což jsou hodnoty výrazně nižší, než je její inflační cíl 2 %.³

Začátkem června Evropská komise zveřejnila doporučení členským zemím (kromě Řecka a Kypru, kde probíhají ekonomické ozdravné programy) pro hospodářsky růst. EK je předkládá každý rok a jsou součástí evropského semestru. Letošní doporučení se již nevěnují akutním problémům způsobeným finanční a hospodářskou krizí, nýbrž pokrizovému vývoji, zlepšování podmínek pro udržitelný růst a zaměstnanosti. EK konstatovala, že ekonomika Evropy se vrátila k růstu a ozdravování veřejných financí pokračuje. Taktéž ekonomická situace nejvíce postižených zemí se zlepšuje a reformy přinášejí výsledky. Od roku 2014 by měla rovněž začít růst zaměstnanost. Navzdory tomu zůstává nezaměstnanost a chudoba vážným problémem. Pro její řešení navrhuje EK změnit daňový systém tak, aby podpořil zaměstnávání lidí, tedy především snížit daňové zatížení práce. EK také vyzývá k podpoře soukromých investic, konkurenceschopnosti ekonomik, investic do výzkumu a vzdělávání a snižování zadluženosti.⁴

Nejdůležitější událostí v eurozóně v první půlce června bylo rozhodnutí Rady guvernérů ECB o měnové politice. Podle očekávání ECB rozhodla o snížení základních úrokových sazeb. Hlavní refinanční úroková sazba byla snížena o 0,1 p.b. na 0,15 % (z 0,25 %). Depozitní sazba (sazba, kterou platí komerční banky za své krátkodobé vklady peněz u ECB) se poprvé dostala dokonce do záporných hodnot, a to na úroveň -0,1 %, z dosavadní nulové hodnoty.⁵ Kromě toho ECB přistoupila k další opatření na podporu ekonomiky, nadále se však vyhýbá použití kvantitativního uvolňování. S cílem podpořit poskytování bankovních úvěrů komerčními bankami domácnostem plánuje ECB např. provádět cílené dlouhodobější refinanční operace (*Targeted Longer-Term Refinancing Operations, TLTROs*) splatné v září 2018. Jejich pomocí plánuje dodat bankám likviditu, která bude zacílená na poskytování úvěrů spotřebitelům a podnikům (nefinančním institucím). Prezident ECB Mario Draghi opět potvrdil, že ECB je připravena v případě potřeby sáhnout k dalším opatřením včetně přímého kvantitativního uvolňování.⁶

¹ Eurostat, Euro area unemployment rate at 11.7 %, 3. 6. 2014. [ZDE](#)

² Eurostat, Euro area annual inflation down to 0.5 %, 3. 6. 2014. [ZDE](#)

³ Eubusiness, ECB cuts inflation forecasts, 5. 6. 2014. [ZDE](#)

⁴ European Commission, Building growth: Country-specific recommendations 2014, 2. 6. 2014. [ZDE](#)

⁵ ECB, Monetary policy decisions, 5. 6. 2014. [ZDE](#)

⁶ ECB, Mario Draghi, Introductory statement to the press conference (with Q&A), 5. 6. 2014. [ZDE](#)

Začátkem června publikovala ECB pravidelnou dvouletou konvergenční zprávu, která hodnotí postup zemí při naplňování cílů hospodářské a měnové unie. Zpráva hodnotila osm zemí: Bulharsko, Českou republiku, Chorvatsko, Litvu, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Švédsko. V případě Dánska a Velké Británie, na které se vztahuje pro přijetí eura trvalá výjimka, by byla konvergenční zpráva vypracována pouze na jejich žádost. Téměř všechny země (kromě Rumunska) vykazovaly míru inflace nižší než je referenční hodnota 1,7 %. Rovněž úroveň dlouhodobých úrokových sazeb byla ve všech zemích pod referenční hodnotou 6,2 %. České republiky, Chorvatska a Polska se navíc v hodnoceném období týkala procedura při nadměrném schodku, přičemž ČR v roce 2013 snížila schodek na 1,5 % HDP, tzn. pod referenční hodnotu. Celkový veřejný dluh větší než referenčních 60 % HDP měly pouze Maďarsko a Chorvatsko. Jedinou zemí, která splnila všechny právní podmínky pro přijetí eura a která se účastnila systému ERM II, byla Litva.⁷

Konvergenční zpráva ECB týkající se Litvy byla vzhledem k její snaze o přistoupení k eurozóně rozsáhlejší. Jediným významnějším problematickým bodem je v současnosti nízká inflace. V delším horizontu, a s ohledem na přijetí eura, by naopak mohl vzniknout problém s udržení její nízké hodnoty.⁸ ECB ve zprávě konstatovala, že Litva splňuje podmínky pro přijetí eura. Také Komise došla k závěru, že Litva splnila všechna kritéria a schválila rozšíření měnové unie od 1. 1. 2015. Formální rozhodnutí Rady by mělo nasledovat v polovině července.⁹ Litva se tak stane 19. zemí měnové unie. Kromě Litvy má stanovený cíl přijetí eura pouze Rumunsko, a to na rok 2019, ostatní země žádné datum zatím nestanovily.¹⁰ Další rozšiřování eurozóny tak není v nejbližších letech pravděpodobné.

Portugalsko již sice opustilo ekonomický záchranný program, stále však čeká na uvolnění poslední části pomoci ve výši 2,6 mld. eur. Vydání posledního balíku peněz bylo pozdrženo vzhledem k nejistotě ohledně budoucnosti některých úsporných opatření. Začátkem června rozhodl portugalský Ústavní soud o protiústavnosti těchto opatření, což ohrozilo fiskální konsolidaci. Podle vyjádření představitelů země však Portugalsko po úspěšném návratu na finanční trhy ani nebude usilovat o tuto poslední část finanční pomoci.¹¹

Země eurozóny se dohodly na návrhu nástroje přímé rekapitalizace Evropského stabilizačního mechanismu (*European Stability Mechanism, ESM*), který na květnovém zasedání Euroskupiny představil její prezident Jeroen Dijsselbloem. Součástí ESM by se měl stát od listopadu 2014 společně se spuštěním Jednotného kontrolního mechanismu (*Single Supervisory Mechanism, SSM*). Nástroj bude aktivován v případě, že banka nebude schopna zajistit dostatek kapitálu sama na finančním trhu a dotčený člen ESM ji nebude schopen rekapitalizovat. V přechodném období do konce roku 2015 bude podmínkou pro jeho použití 8% podíl na rekapitalizaci banky z vlastních zdrojů a taktéž použití prostředků z národních rezolučních fondů členů ESM.¹²

⁷ ECB, Konvergenční zpráva, červen 2014. [ZDE](#)

ECB, ECB publishes its Convergence Report 2014, 4. 6. 2014. [ZDE](#)

⁸ ECB, ECB publishes its Convergence Report 2014, 4. 6. 2014. [ZDE](#)

⁹ European Commission, The 2014 Convergence Report and Lithuania: frequently asked questions on euro adoption, 4. 6. 2014. [ZDE](#)

¹⁰ Europolitics 4880, Commission says Lithuania ready to join euro in 2015, 5. 6. 2014. [ZDE](#)

¹¹ Eubusiness, Portugal can do without last slice of bailout funds: finance minister, 10. 6. 2014. [ZDE](#); ECOFIN Presidency statement, 12. 6. 2014. [ZDE](#); Euractiv.com, Portugal to do without final bailout payment, 13. 6. 2014. [ZDE](#)

¹² Eurogroup, Statement by the President of the Eurogroup on the ESM direct recapitalisation instrument, 10. 6. 2014. [ZDE](#)